

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2016

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Stair

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéisí fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2016

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR
AN NUA-AOIS DHÉANACH

ARDLEIBHÉAL

AN TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoirse chuí a lua.

Gach foirse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar agus teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (e.g. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoirse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinsé GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinsé

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinsé AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
go lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbheithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbheithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Go lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i Láthair – 10 marc</i> Lítearthacht Léirchruinneas Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Go lag:</i> 0-2

Athbheithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir é seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10

Go han-mhaith: 7-8

Go maith: 5-6

Réasúnta: 3-4

Go lag: 0-2

ROINN 1: CEIST DHOICIMÉAD BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Go raibh sé ar an onóir ba mhó dá raibh ann a bheith i láthair ag Nurnberg. 5M
- (b) Bhí sollúntacht a bhí nach mór cráifeach ag baint leis an gceol 5M
- (c) Tar éis iallach a chur orthu máirseáil ó gach cearn den Ghearmáin, ba bheag codladh a fuair siad agus b'éigean dóibh laethanta fada a chur isteach i mbun paráidí nó ar garda. 5M
- (d) Prócaí móra millteacha trí thine/ tuilsolas/ na céadta solas láidir cuardaigh = 3M
Gné mhistiúil/ bhí an deasghnáth thar fóir/ bhí cuma dhiamhair ar na soilse sa spéir = 2M 5M

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Dar leis an **dá** dhoiciméad, ba tharraingtí i bhfad pearsantacht Hitler ná a chuid smaointe.

Luaitear i nDoiciméad A “nár léiríodh mórán díograise i leith theagasc an tSóisialachais Náisiúnta, ná mórán tuisceana orthu, ach bhí dílseacht antoisceach ag na daoine d’Adolf Hitler. Bhí “tréith éigean” ag baint lena phearsantacht a “chuaigh i bhfeidhm ar an anam Gearmánach”.

Aontaíonn Doiciméad B leis an méid sin, ag maíomh gur “cumhachtaí i bhfad tarraingteacht Hitler é féin” (a phearsantacht) ná tarraingteacht “theagasc Hitler” (a chuid smaointe). Léiríonn freagra an tslua - “gártha áthais”, daoine “ag luascadh... agus le báiní” agus “na deora ag silleadh ar leicne na ndaoine” - an chaoi a ndeachaigh taispeántas Hitler i bhfeidhm ar mhothúcháin na ndaoine.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

- (b) Léiríonn scríbhneoirí an **dá** phíosa go follasach nó go folaithe iontas go bhféadfadh leithéid Hitler an oiread sin measa a tharraingt air féin.

Maítear i nDoiciméad A nach raibh “muide, nach Gearmánaigh muid, in ann ach gnáthdhúine a fheiceáil”, dúine ar bhain “leimhe” agus “easpa tarraingteachta” leis. Ag an am céanna ba léir do na breathnóirí

go raibh “tréith éigin” ag Hitler a d’fhág go raibh tóir na sluaite air i measc Gearmánach. Is cosúil gur samhlaíodh ina Mheisias é, agus bhain sé sásamh as an “dílseacht antoisceach” a fuair sé óna lucht tacaíochta.

Déanann Doiciméad B cur síos ar Hitler, tar éis dó imeacht ón ardán, mar “duine beag” ar tháinig cuma “leamh agus gan éifeacht” air go tobann. Is cinnte go bhfuil an doiciméad seo ag teacht salach ar an tuairim choitianta go raibh “cumhachtaí osnádúrtha” ag Hitler. Ós duine é a raibh cuma “leamh agus gan éifeacht” air, ba shuntasach a tharraingtí is a bhí Hitler ag na slógaí seo.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

3. *Criticeas* (20 marc)

- (a) Bhí scríbhneoir Dhoiciméad A, Charles Bewley, ag obair mar ionadaí na hÉireann (ambasadóir) sa Ghearmáin idir 1933 agus 1936 agus scríobhadh an cuntas seo thart ar tríocha bliain ní ba dhéanaí. Tá cuma oibiachtúil air mar go ndéanann sé idirdhealú soiléir idir tuairim na ndaoine “nach Gearmánaigh iad” - a leithéide féin - agus tuairim na nGearmánach dílis ag an slógadh. Mar thoradh ar an Uileloscadh agus ar an Dara Cogadh Domhanda, is féidir go ndearna Bewley iarracht fanacht amach ó laochadhradh de shaghas ar bith agus a chur in iúil nach ndeachaigh Hitler i bhfeidhm ar mhothúcháin na ndaoine nach Gearmánaigh iad a bhí ag an slógadh.

Agus an freagra á mheas ina iomláine, marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc

Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc
mharc

Réasúnta = 3-4 mharc Go lag = 0-2

10M

- (b) Tugann Doiciméad A nó Doiciméad B léargas níos soiléire ar an méid a tharlaíodh ag slógadh. Marcáiltear ar cháilíocht na hargóinte.

Deirtear linn i nDoiciméad A gur tháinig fir SA ó áiteanna éagsúla ar fud na Gearmáine le chéile i Nurnberg, áit ar chaith siad laethanta fada i mbun paráidí nó ar garda ag an slógadh. Ag breathnú ar aghaidheanna an tslua, ba léir don scríbhneoir go raibh “tréith éigin” ag Hitler “a chuaigh i bhfeidhm ar an anam Gearmánach”.

Déantar i bhfad níos mó i nDoiciméad B. Déantar cur síos ann ar an úsáid a baineadh as teicnící soilsithe agus ceoil le cur le “tréith mhistiúil” na “dtaispeántas mór millteach” ag Nurnberg. Déantar cur síos ann ar theacht

Hitler agus luann sé gur tháinig “corraitheacht” ar an slua agus ba chosúil gur chuir taispeántas Hitler faoi gheasa mothúchánach iad.

Agus an freagra á mheas ina iomláine, marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc
Go maith = 5-6 mharc

Go han-mhaith = 7-8 marc
Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Ceist faoi **bholscaireacht na Naitsithe** atá ann: Céard a chuir na Slógaí agus/nó Goebbels leis an mbolscaireacht sin?

Ábhar a chuireann síos ar imeachtaí na Slógaí agus/nó ar imeachtaí i saol Goebbels gan tagairt don ról a bhí acu i mbolscaireacht na Naitsithe = marc nach mó ná Réasúnta ar MG

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc
Uasmhéid 16 mharc

Meastóireacht Ghinearálta =

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá oiriúnach ag tabhairt an eolais chúlra agus/nó ag sainmhíniú na dtéarmaí agus ag míniú an chuir chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d’fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d’argóint nó plé, agus tagairtí d’fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d’fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigean é á chur i láthair
Go dona: 0-2 mharc	Gan tábhacht / gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc
Go han-mhaith: 11-13 mharc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Go lag: 2-3 mharc
Go han-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí níos iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceistanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

ROINN 2: ÉIRE (200 marc)
agus
ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí a bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá oiriúnach ag tabhairt an eolais chúlra agus/nó ag sainmhíniú na dtéarmaí agus ag míniú an chuir chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigean é á chur i láthair
Go dona: 0-2 mharc thromchúiseacha.	Gan tábhacht / gan baint le hábhar / botúin

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairacht fhorleithheadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, e.g. tráchtairacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Go lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
Go han-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?

- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

ROINN 2: ÉIRE (200 marc)

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Éire agus an tAontas, 1815 1870

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (aidhmeanna + an méid a baineadh amach)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 2

Gluaiseachtaí ar son leasú polaitíochta agus sóisialta, 1870-1914

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Mac Daibhéid + Parnell)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

Ar thóir an fhlaithis agus tionchar na críochdheighilte, 1912-1949

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Baile Átha Cliath i 1916 + ar tháinig “athrú iomlán” ar Éirinn?)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Diaspóra na hÉireann, 1840-1966

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (an RA mar cheann scríbe a roghnaíodh + comhshamhlú)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

An pholaitíocht agus an tsochaí i dTuaisceart Éireann, 1949-1993

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

An rialtas, an geilleagar agus an tsochaí i bPoblacht na hÉireann, 1949-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: TRÍ ghné (gnóthaí inmheánacha + gnóthaí seachtracha + ceisteanna a bhí fós le réiteach)
Mura dtugtar ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50 Mura dtugtar ach ceann AMHÁIN, Uasmhéid MC = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (an Dara Comhairle Vatacánach + CEE)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)
Freagair ceist amháin as ceann amháin de na cúig thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1

An náisiúnachas agus foirmiú stát san Eoraip, 1815-1871

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cén fáth na héirithe amach san Eoraip? + cén fáth ar theip ar an éirí amach sa Ghearmáin?)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Owen + Peel)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Forbairt an Náisiúnachais sna Balcáin + Bagairt ar chobhsaíocht san Eoraip)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2
Náisiúnstáit agus teannas idirnáisiúnta, 1871-1920

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (polasaí eachtrach Bismarck + polasaí eachtrach Wilhelm)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (forbairt tionsclaíochta + an tionchar a bhí aige ar an tsochaí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
Easaontas agus athailíniú san Eoraip, 1945-1992

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Cúlú na hEorpa ó impireachtaí agus an toradh, 1945-1990

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (an comhthéacs náisiúnta + an comhthéacs idirnáisiúnta)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (An Bhreatain + An Fhrainc)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Na Stáit Aontaithe agus an domhan, 1945-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Truman + Johnson)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Leathanach Bán

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2016

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR AN NUA-AOIS LUATH

ARDLEIBHÉAL

AN TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoinse chúí a lua.

Gach foinse chúí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar agus teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (e.g. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le trí fhoinse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Lítearthacht Léirchruinneas Leagan amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir é seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10

Go han-mhaith: 7-8

Go maith: 5-6

Réasúnta: 3-4

Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Iompar gach aon duine a mhaoirsiú 5 Mharc
- (b) Cuidiú chun maoirseacht a dhéanamh ar gach duine/Chun cumhdach maith cothrom a thabhairt ar fud na cathrach 5 Mharc
- (c) Ionas go bhféadfaidh sé é a chur i láthair nuair a bhíonn sé ag seanmóireacht do na daoine/Ionas gur féidir gur féidir leis na firéin i gcoitinne glacadh leis/ Ionas gur féidir leis a chruthú go bhfuil glactha leis agus gur chuir an Chomhairle fáilte roimhe 5 Mharc
- (d) Ní mór próiseas roghnúcháin nua a bheith ann chun tréadaí nua a aimsiú 5 Mharc

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Déantar cur síos i nDoiciméad A go bhfuil sé de dhualgas ar sheanóirí cuidiú chun iompar mhuintir na Ginéive a mhaoirsiú. Luaitear i nDoiciméad B, cé go mbeidh baint ag na tréadaithe le maoirsiú ginearálta na ndaoine, go mbeidh ról acu freisin ag seanmóireacht, ag teagasc, ag cáineadh, ag gríosú agus casaoid a dhéanamh, agus na sacraimintí a thabhairt.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc 10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

- (b) Tá Doiciméad A agus i Doiciméad B ar aon fhocal maidir leis an gcaoi a mbeidh seanóirí agus ministrí ag comhoibriú ina gcuid oibre agus iad ag riar agus ag maoirsiú na Ginéive agus a muintir. Luaitear i nDoiciméad A go bhfuil sé de fhreagracht ar na seanóirí maoirsiú a dhéanamh agus foláirimh chairdiúla a thabhairt dóibh siúd nach bhfuil ag caitheamh a saoil ar bhealach sásúil a bhfuil glacadh leis. Má theipeann air sin, ní mór dóibh tuairisc a thabhairt do na ministrí agus socróidh siadsan ansin ceartú deartháiriúil (bráithriúil) a chur i bhfeidhm. Liostaítear i nDoiciméad B na dualgais éagsúla atá ar an ministir lena n-áirítear “cáineadh” agus “casaoid a dhéanamh” atá níos déine shilfeá ná an foláireamh “cairdiúil” ó na ministrí. Tá siadsan chun “rabhaidh dheartháiriúla” a eisiúint atá mórán mar an gcéanna leis an “gceartú deartháiriúil” a luaitear i nDoiciméad A.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc 10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

3. *Criticeas (20 marc)*

- (a) Cé gur sleachta as na *hOrduithe Eaglasta* a scríobh Calvin é féin atá sa dá dhoiciméad, níl aon tagairt dhíreach dó i gceachtar de na doiciméid. Ina ionad sin, pléann na doiciméid den chuid is mó le dualgais na seanóirí agus na ministrí ó thaobh riar na heaglaise sa Ghinéiv. Chleacht na seanóirí agus na ministrí údarás na heaglaise agus thug siad tuairisc do shraitheanna éagsúla amhail Cuallacht na dTréadaithe, an Chomhairle Bheag agus Comhairle an Dá Chéad. Is cosúil gurb é Calvin a tharmlig an chumhacht agus an t-údarás agus nach raibh seisean ag beartú ná ag éileamh go díreach go raibh údarás iomlán aige féin. NÓ
- Na rialacha seo, scríofa ag Calvin féin, déanann said iarracht smacht a choinneáil ar gach uile ghné den saol sa Ghinéiv. Duine ar bith, is cuma cé hiad, a théann in aghaidh na rialacha, beidh pionós gearrtha orthu, beidh an chathair uilig faoi mhaoirseacht, beifear ag súil go seasfaidh na tréadaithe le teagasc Chalvin agus, mura sheasann, díbreofar a bpost iad. Fágann sé seo go mbeidh an focal deireadh ag Calvin ar gach uile rud agus, mar sin, an t-údarás iomlán aige.

Marcáiltear an freagra ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M 10M

- (b) Is foinsí príomha iad an dá dhoiciméad agus is é Calvin féin a scríobh iad i 1541. Tugann siad léargas dúinn ar rialacha na heaglaise agus ar an gcaoi a raibh siad le cleachtadh agus le cur i bhfeidhm. Sin é a bpríomhláidreacht. Sin é a bpríomhlaige freisin. Ní insíonn siad dada dúinn ach na rialacha agus an chaoi a rabhthas ag beartú iad a chur i bhfeidhm. Is féidir linn glacadh leis gur cloíodh leis na rialacha, ach nílimid in ann a bheith cinnte gur cloíodh leo i gcónaí agus níl a fhios againn i ndáiríre cén sórt saoil a chaith daoine sa Ghinéiv in aimsir Calvin. Luaitear “cúlshleamhnaitheoirí” agus “iad siúd a bhfuil saol mírialta á chaitheamh acu” i nDoiciméad A, ach ní luann an scríbhneoir cad a d’fhéadfadh a bheith i gceist leis seo.

Marcáiltear an freagra ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc Go maith = 5-6 mharc

Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc 10M

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronntar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair
Go dona: 0-2 mharc	Gan tábhacht/gan baint le hábhar/botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, cuirfidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc

Go han-mhaith: 11-13 mharc

Go maith: 6-10 marc

Réasúnta: 4-5 mharc

Lag: 2-3 mharc

An-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí níos iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus i Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)
agus
Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí a bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairéachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair
Go dona: 0-2 mharc	Gan tábhacht/gan baint le hábhar/botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairéacht fhorleithheadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairéacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, e.g. tráchtairéacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
An-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á gcur san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

ROINN 2: ÉIRE (200 marc)

Freagair dhá cheist, ceann amháin as gach ceann den dá thopaic thíos a roghnaíonn tú.

Éire: Topaic 1

Leasú agus Reifirméisean in Éirinn na dTúdarach, 1494-1558

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Anraí VIII + Éadbhard VI)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 2

Éirí amach agus concas in Éirinn i réimeas Eilíse, 1558-1603

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (teidil talún + creideamh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúinsí polaitiúla + cúinsí creidimh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

An ríocht in aghaidh coilíneachta – an streachailt don lámh in uachtar in Éirinn, 1603-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Cinsealacht choilíneachta á bunú, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna + toradh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (An tAcht Comhéigin + an tAcht
Loingseoireachta) Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

**An coilíneacht in aghaidh na ríochta – teannas in Éirinn i lár an ochtú haois
déag, 1715-1770**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

Deireadh na ríochta Éireannaí agus bunú an Aontais, 1770-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an fáth ar bunaíodh é + conas a chuir
sé le cúrsaí na tíre) Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Freagair ceist amháin as ceann amháin de na topaicí thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2

**Creideamh agus cumhacht: an pholaitíocht i ndeireadh an séú haois déag,
1567-1609**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3

Dul ar gcúl na Sean Eorpa, 1609-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna leis an éirí amach + cén fáth a mhair sé chomh fada sin)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cén fáth ar thosaigh an cogadh + cé chomh mór agus a léirigh sé “réabhlóid mhíleata”) Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: TRÍ ghné (cén fáth ar tugadh os comhair na Cúistiúnachta é? + conas a caitheadh leis + cén fáth ar éirigh an cas sin chomh cáiliúil)
Mura dtugtar ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4

An Eoraip le linn ré Louis XIV, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an chúis ar ghlac sé páirt san oiread sin cogaí + iarmhairtí don Fhrainc)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (gnóthaí inmheánacha + gnóthaí seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (sa Fhrainc + i dtíortha eile)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Impireachtaí á mbunú, 1715-1775

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cén fáth ar éirigh siad amach + cén fáth a ndearnadh réabhlóid den éirí amach)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Impireachtaí faoi réabhlóid, 1775-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an Fhrainc + an Eoraip)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

